SÜDDÎ-İ KEBÎR (İsmail bin Abdurrahmân)

Tabiînin tefsîr ve hadîs âlimlerinden. Adı İsmail bin Abdurrahmân bin Ebî Kerîme'dir. Künyesi, Ebû Muhammed el-Kureşî, lakabı Süddî-i Kebîr'dir. Lakabıyla meşhûrdur. Bu lakabı Kûfe Câmi-i şerîfi süddesinde (ya'nî gölgesinde) çok bulunması veya Medîne-i münevveredeki südde mahallinde oturmasından verildiği bildirilmektedir. Babası İsfehânlı olup, kendisi Hicaz'lıdır. Kûfe'de otururdu. Doğum yeri ve târihi bilinmemesine rağmen, 127, 128 (m. 745) senesinde vefât ettiği rivâyet edilmektedir.

Eshâb-ı kiramdan Abdullah bin Abbâs, Enes bin Mâlik, Ebû Hüreyre; Tabiînden. Ebû Abdurrahmân es-Sülemî, Atâ bin Ebî Rebbâh, İkrime (r.anhüm) gibi, âlimlerden ilim tahsil etti. Kendisinden de Tabiînden Sevrî, Şu'be bin Haccâc, Ebû Avâne, Ebû Bekir bin Iyâş'a (r.anhüm) ilim öğrendi. Abdullah bin Abbâs, Abdullah bin Mes'ûd'dan (r.anhüm) rivâyet yoluyla yazdığı, talebesi Esbât bin Nasrân el-Hemedânî'nin haber verdiği bir tefsîri vardır.. Yine Ebû Sâlih ve Ebû Mâlik vasıtalarıyla Abdullah bin Abbâs'a ve Mürr vasıtasıyla da Abdullah bin Mes'ûd'a (radıyallahü anh) nisbet edilen tefsîrini, Ebû Ca'fer Muhammed bin Cerîr-i Taberî tefsîrinde Esbât vasıtasıyla nakl eder. Mürr yoluyla gelen rivâyetleri de Hâkim Müstedrekinde toplamıştır. Müfessirlerden İbni Ebî Hatim, Süddî-i Kebîr'den şöyle bir rivâyette bulunur. Kureyş kabilesi erkek evlâdı kalmayan kimse hakkında; "falan zürriyetden mahrûm, kaldı ma'nâsında "Betene fülân ün" derlerdi. Peygamber efendimizin de oğulları vefât etti. Âs bin Vâil; Muhammed zürriyetten mahrûm kaldı, dedi. Bunun üzerine Kevser sûresi nâzil oldu. Meâli şerîfi şöyledir; "(Ey Resûlüm), gerçekten biz sana (Cennetteki Havzı) kevseri, pek çok hayırları verdik. O halde, (buna şükür olarak) namaz kıl ve kurban kesiver. Doğrusu, sana (evlâdsız, nesli kesik deyip) dil uzatandır, hayırsız nesli kesik..."

---

1) Tabakât-ı müfessirîn cild-1, sh. 109
2) Mîzân-ül-i'tidâl cild-1, sh. 236
3) Tehzîb-üt-tehzîb cild-1, sh. 313

www.ehlisunnetbuyukleri.com